

Samenwerking overheden cruciaal voor wetslagen Wabo

Recentelijk is de Invoeringswet Wabo aan het parlement gezonden. Dat is een markant punt in de ontwikkeling van de afgelopen jaren om de vergunningverlening op het gebied van bouwen, wonen en milieu eenvoudiger te maken. Een jaar of zes geleden had het bedrijfsleven zo genoeg van het gemeentelijk oerwoud van vergunningen, dat de druk op de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het ministerie van VROM werd opgevoerd om er iets aan te doen. VNO/NCW kwam met deze partijen en de provincies overeen om via nieuwe wetgeving te komen tot vereenvoudiging en transparantie. Daarmee moesten kosten en tijd bespaard worden en de dienstverlening moest beter worden. In dit tijdsgewricht is de weg van digitalisering uiteraard de meest geschikte weg.

Logisch dat deze modernisering van het vergunningstelsel ook ten goede zou komen aan de burger die een verbouwing aan zijn huis wil uitvoeren. Alle partijen waren het eens over de bedoeling en het middel werd de Wabo (de voorgenomen Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht). En daar begint de ingewikkelde duikvlucht waar de Wabo de gemeenten in dreigt te storten. De ingreep in de gemeentelijke organisatie blijkt groot te zijn. Veel ambtenaren zien hun functie ingrijpend veranderen of zelfs verdwijnen door de één-loket filosofie. Er zijn nieuwe samenwerkingsvormen binnen de gemeente nodig, of samenwerking tussen gemeenten in regionale verbanden. De grote steden of regio's hebben vaak al milieudiensten, zij kunnen

voor meer gemeenten het totale omgevingsrecht uitvoeren. Maar hoe moet het dan met de bestuurlijke verantwoordelijkheid? En de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen gemeenten? Zo complex bleek de materie dat de invoering van de Wabo een jaar vooruitgeschoven is naar begin 2010, waarbij het inmiddels zeer onzeker is of die datum zelfs al wordt gehaald.

De Invoeringswet Wabo die nu bij het parlement ligt, is op verzoek van de Eerste Kamer op een aantal belangrijke punten aangepast. Verder is het overgangsrecht nu geregeld en worden andere wetten aangepast. Ook repareert het voorstel het amendement van de Tweede Kamer om de kring van inspraakgerechtigden in te perken: nu staat er weer dat 'een ieder' kan inspreken. Er zijn nadere voorschriften over de ICT voorzieningen (Omgevingsloket online) en de kosten. Hierover is de Raad van State in zijn advies overigens kritisch. ICT is cruciaal voor de uitvoering van de Wabo. Het Omgevingsloket online moet 1 november a.s. bedrijfsgeerd zijn, aldus het wetsvoorstel! En voor de kosten van de invoering is inmiddels € 62 miljoen overgemaakt naar de gemeenten. Over de omgevingsdiensten is niets opgenomen in het wetsvoorstel.

Bestuurders en managers van gemeenten breken zich het hoofd over de invoering. Zij bekommeren zich terecht om de al dan niet nieuwe omgevingsdiensten en de gevolgen voor de gemeentelijke

organisatie. Ze zullen zich ongetwijfeld ook richten op de resultaten voor alle partijen, en op de planning: wanneer krijgt het bedrijfsleven de verbeteringen waar het allemaal om begonnen was?

Provincies en gemeenten hebben ruimte nodig om het systeem op te bouwen van onderop. Het kost tijd om eerst de (professionaliteit van) de samenwerking op orde te brengen, de dienstverlening te verbeteren en toezicht en handhaving te verbeteren, volgens nog te ontwikkelen kwaliteitscriteria. Tegelijkertijd moet politiek en maatschappelijk blijvend druk worden uitgeoefend om tot een goede uitvoering te komen. Een factor is daarbij van cruciaal belang: samenwerking. Al te vaak zijn mede-overheden in de valkuil gelopen dat ze zo druk met elkaar zijn dat de belangen van burger en bedrijf naar de achtergrond lijken te schuiven. Zo'n ontwikkeling wordt door niemand bedoeld, maar er is meer nodig dan goede bedoelingen om dat te voorkomen. Er is doelgerichte sturing op samenwerking nodig om resultaten te bereiken, zonder dat er een rituele dans rondom de omgevingsdiensten ontstaat. Het duldt geen uitstel om met die samenwerking aan de slag te gaan.

Dr. Eric Janse de Jonge, lid van de Eerste Kamer voor het CDA en partner bij advies- en managementbureau BMC en Pieter-Jan van Zanten MSc, manager bij BMC.